

CHEMINĖ DEZINFEKCIJA SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos nustato cheminių dezinfekcijos priemonių naudojimo sveikatos priežiūros įstaigose reikalavimus. Šiose rekomendacijose pateikti dažniausiai naudojamų cheminių dezinfekcijos preparatų veikliųjų medžiagų antimikrobinių ir kitų savybių, dezinfekcijos medžiagų, preparatų pasirinkimo, naudojimo ir cheminės dezinfekcijos atlikimo reikalavimai. Rekomendacijos skirtos sveikatos priežiūros darbuotojams, atsakingiems už dezinfekcijos organizavimą ir jos kokybės kontrolę.

2. Šiose metodinėse rekomendacijose naudojami terminai:

2.1. **A kategorijos (ypač pavojingi) prietaisai** – prietaisai, kuriais skverbiamasi per odą, gleivines į sterilius audinius, kūno ertmes ir (ar) jais teka sterilūs skysčiai (kraujas).

2.2. **B kategorijos (pavojingi) prietaisai** – prietaisai, kurie liečiasi su gleivine ir (ar) nesveika oda.

2.3. **C kategorijos (nepavojingi) prietaisai ir daiktai** – prietaisai, daiktai kurie liečiasi su nepažeista (sveika) oda.

2.4. **cheminė dezinfekcija** – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

2.5. **aukšto lygio cheminė dezinfekcija** – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus atsparias bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

2.6. **vidutinio lygio cheminė dezinfekcija** – tuberkuliozės mikobakterijų ir daugelio bakterijų, išskyrus sporas, virusų, grybelių sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

2.7. **žemo lygio cheminė dezinfekcija** – kai kurių virusų ir grybelių, daugelio bakterijų, išskyrus sporas ir tuberkuliozės mikobakterijas, sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

2.8. **ppm** – ištirpusios medžiagos (dujų ore arba cheminės medžiagos skystyje) koncentracija, kuri matuojama masės dalimis milijone (1 dalis medžiagos milijone dalių tirpiklio – 1 ppm, skaitmeninis ekvivalentas – mg/litre).

2.9. **galiojimo laikas** – laiko tarpas, per kurį neatskiestas produktas arba naudojamas tirpalas išlieka aktyvus ir efektyvus.

2.10. **valiklis** – vandenyje tirpi priemonė, turinti drėkinimo ir emulsiklio savybių, teršalų šalinimui. Bet kuri teršalų šalinimo priemonė, įskaitant vandenį ir muilą.

2.11. **valymo dezinfekavimo priemonė (dezinfekcijos valomasis tirpalas)** – valiklis su cheminės dezinfekcijos medžiagos priedais, skirtas valyti ir dezinfekuoti vienos procedūros metu.

2.12. **ultragarsinis valytuvas** – metalinių prietaisų valymo vandeniniame tirpale akustinėmis bangomis įrenginys.

2.13. **plovimo – dezinfekcijos automatas** – prietaisas, skirtas valyti ir dezinfekuoti.

2.14. **lipidiniai virusai** – virusai sudaryti iš nukleininės rūgšties branduolio su lipoproteino apvalkalu. Šio tipo virusai, pvz., ŽIV, HBV, HCV yra jautrūs daugeliui cheminių dezinfekcijos medžiagų, preparatų.

2.15. **nelipidiniai virusai** – virusai sudaryti iš nukleininės rūgšties branduolio su proteino apvalkalu. Šio tipo virusai lyginant su lipidiniais virusais yra atsparesni cheminėms dezinfekcijos medžiagoms, preparatams.

2.16. **galutinė (baigiamoji) patalpų dezinfekcija** – patalpų, kuriose gydomi sergantys arba įtariami, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, arba jautrūs infekcijoms pacientai, ir jose esančių daiktų bei įrangos dezinfekcija pacientui (-ams) išvykus.

2.17. **nuolatinė patalpų dezinfekcija** – kasdieninė patalpų ir jose esančių daiktų bei įrangos dezinfekcija, kurios tikslas apriboti ligų sukėlėjų plitimą, gydant ir slaugant pacientą, pagal įstaigos nustatytas vidaus tvarkos taisykles.

2.18. **žmogaus kūno skysčiai** – sperma, makšties išskyros, smegenų, sąnarių, pleuros, perikardo, pilvaplovės skysčiai, vaisiaus vandenys, seilės su matomais kraujo pėdsakais arba šie skysčiai, kai sunku įvertinti kraujo buvimą juose.

2.19. **sekretai** – žmogaus ląstelių, organų, liaukų išskiriamos medžiagos (gleivės, ašaros, tulžis, hormonai).

2.20. **ekskretai** – žmogaus išskiriami medžiagų apykaitos produktai (šlapimas, išmatos, prakaitas).

II. CHEMINIŲ DEZINFEKCIJOS MEDŽIAGŲ, PREPARATŲ PASIRINKIMAS

3. Sveikatos priežiūros įstaigose naudojamų cheminių dezinfekcijos preparatų sudėtyje gali būti viena veiklioji cheminė medžiaga, pvz., alkoholis arba chloras bei alkoholių, formaldehido, gliutaraldehido, ortoftalaldehido, vandenilio peroksido, jodoforų, acto perrūgšties, fenolų, ketvirtinių amonio ir kitų veikliųjų medžiagų ir priedų deriniai (mišiniai).

4. Cheminiai dezinfekcijos preparatai pagal sudėtį, savybės, veiklumą yra skirtingi. Pagrindinių cheminės dezinfekcijos preparatų veikliųjų medžiagų savybių, privalumų, trūkumų, naudojimo galimybių apžvalga pateikta šių metodinių rekomendacijų 2 priede.

5. Tobulos cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai dar nesukurti. Tobula cheminė dezinfekcijos medžiaga, preparatas turėtų būti plataus antimikrobinio veiklumo spektro, greito veikimo, tirpus vandenyje, suderinamas su muilu, valikliais ir kitomis naudojamomis cheminėmis medžiagomis, su dezinfekuojamų objektų medžiagomis (metalais, plastikais, guma, audiniais ir kt.), bekvapis arba malonaus kvapo, nekenksmingas darbuotojams, pacientams ir aplinkai, turintis liekamąjį poveikį dezinfekuojamiems objektams, paveikimui neturėtų įtakoti aplinkos veiksniai, organiniai teršalai (kraujas, kūno skysčiai, sekretai, ekskretai), preparatai ir jų tirpalai turėtų būti patvarūs aplinkos veiksmų poveikiui.

6. Cheminei dezinfekcijai naudojami teisės aktų nustatyta tvarka aprobuotos ir registruotos cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai.

7. Reikiamą cheminės dezinfekcijos lygį atitinkančią dezinfekcijos medžiagą, preparatą reikia rinktis pagal šių rekomendacijų 9 punkte nurodytas dezinfekuojamų medicinos prietaisų, aplinkos daiktų rizikos kategorijas.

8. Dezinfekcijos medžiaga, preparatas turi būti su geromis valomosiomis savybėmis, neišskirti darbuotoją jautrinančių garų, turėti naudojimo instrukciją (aprašą) ir naudojamas pagal gamintojų rekomendacijas (pagal paskirtį ir nustatytu būdu).

III. CHEMINĖS DEZINFEKCIJOS ATLIKIMAS

9. Medicinos prietaisai, aplinkos daiktai pagal infekcijos sukėlėjų perdavimo riziką skiriami į A (ypač pavojingi), B (pavojingi), C (nepavojingi) kategorijas.

10. Medicinos prietaisai, aplinkos daiktai iki dezinfekcijos valomi, nes kai kurios cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai neprasisiskverbia į organinius teršalus (kraują, kūno skysčius, sekretus, ekskretus) ir gali būti neveiksmingos.

11. A (ypač pavojingiems) ir B (pavojingiems) kategorijos odontologijos instrumentams nerekomenduojama cheminė aukšto lygio dezinfekcija. Jie turi būti sterilizuojami. Kitiems A (ypač pavojingiems) ir B (pavojingiems) kategorijos prietaisams, kurių dėl prietaiso medžiagos nesuderinamumo su sterilizuojančiu ar dezinfekuojančiu veiksmu, pvz., karščiu, negalima sterilizuoti arba dezinfekuoti, jei rekomenduoja prietaisų gamintojai, naudojamos aukšto lygio cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai, pateikti 1 ir 2 prieduose.

12. C (nepavojingiems) kategorijos prietaisams, aplinkos daiktams, paviršiams cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai naudojami tik pagal epidemiologines reikmes: daiktams, paviršiams, užterštiems krauju ir žmogaus kūno skysčiais, sekretais, ekskretais, vankomicinui atspariais enterokokais (VRE), meticilinui atspariais auksiniais stafilokokais

(MRSA), įrenginių paviršių dezinfekcijai, vykdant pacientų izoliavimo priemones. Jie valomi ir dezinfekuojami vienos procedūros metu valymo dezinfekavimo tirpalais arba valomi ir po to dezinfekuojami žemo arba vidutinio lygio dezinfekcijos medžiagų, preparatų tirpalais. C (nepavojingiems) kategorijos prietaisams dezinfekuoti nenaudojamos aukšto lygio cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai.

13. Cheminių dezinfekcijos medžiagų, preparatų tirpalai nenaudojami daiktų, pvz., mopų (plaušinių šluotų) antgalių (apmovų), audinio šluostų laikymui.

14. Cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai dozuojami, laikomi ir šalinami pagal gamintojų rekomendacijas.

15. Sekamas dezinfekuojamų medicinos prietaisų, daiktų mirkymo cheminiuose dezinfekcijos tirpaluose laikas (dezinfekcijos trukmė).

16. Žymima paruoštų pakartotinam arba ilgai trunkančiam naudojimui dezinfekcijos tirpalų paruošimo ir aktyvinimo data, prieš kiekvieną naudojimą patikrinama ar tirpale nėra nuosėdų, ar nepasikeitė spalva.

17. Cheminei dezinfekcijai reikalinga įranga ir priemonės:

17.1. tinkamos talpos sandarus, su dangčiu indas, kuriame pamerkti prietaisai, daiktai turi būti apsemti tirpalu. Indas turi būti pagamintas iš tinkamos sterilizuoti arba dezinfekuoti medžiagos;

17.2. dezinfekcijos laiko skaičiavimo (trukmės nustatymo) priemonė su garsu, pvz., elektroninis laikmatis, chronometras;

17.3. skalavimo vandens indai, pagaminti iš tinkamų sterilizuoti arba dezinfekuoti medžiagų;

17.4. švarus, vienkartinis, sugeriantis drėgmę, be plaušų audinys arba mechaninė džiovinimo įranga (džiovinimo spinta ar pramoninis džiovinimo karštu oru įrenginys);

17.5. šviežias, reikiamos koncentracijos dezinfekcijos tirpalas.

18. Dezinfekcijos medžiagų, preparatų ir jų tirpalų užteršimo rizikos ir veiklumo kontrolės priemonės:

18.1. tirpalai gaminami pagal dezinfekcijos medžiagos, preparato gamintojo rekomendacijas;

18.2. dezinfekcijos medžiagos, preparatai ir jų tirpalai saugomi nuo visų galimų pašalinių išorinio užteršimo šaltinių. Naudojami švarūs, sausi konteineriai ar kiti indai, gaminami ir laikomi švariose patalpose, zonose;

18.3. pagaminti švieži dezinfekcijos tirpalai sunaudojami per 24 val. Jei tirpalai nesunaudojami per parą, būtina įvertinti, ar jie yra aktyvūs ir efektyvūs, pvz., iki 30 dienų laikomų sandariai uždarytuose plastikiniuose buteliuose chloro tirpalų koncentracija sumažėja 2 kartus.

18.4. išvalytiems B (pavojingiems) kategorijos medicinos prietaisams pakartotinai naudojamo vieno komponento (veikliosios medžiagos) aukšto lygio dezinfekcijos preparato, pvz., 2 proc. glutaraldehido tirpalo, koncentracija tikrinama cheminiu indikatoriumi. Šis tirpalas gali būti naudojamas pakartotinai, jei jį patikrinus specialiu pramoninės gamybos cheminiu indikatoriumi, tirpalo koncentracija yra 1,0–1,5 proc. Patikrinimo su cheminiu indikatoriumi dažnis priklauso nuo tirpalo naudojimo dažnio. Jei tirpalas naudojamas kiekvieną dieną, tikrinamas kartą dienoje, jei kartą per savaitę – prieš naudojimą, jei 30 kartų per dieną – prieš kiekvieną dešimtą naudojimą. Tyrimo rezultatai registruojami įstaigoje nustatyta tvarka.

19. Cheminės dezinfekcijos atlikimas:

19.1. darbuotojai, gaminantys dezinfekcijos tirpalus ir atliekantys dezinfekciją, dėvi apsauginius rūbus, užsimauna cheminėms medžiagoms atsparias pirštines, pvz., nitrilo, ir, jei galimi tiškai – akių ir veido apsaugos priemonės. Jei tirpalas išsipylė, būtina užsidėti respiratorių arba apsauginę kaukę;

19.2. paruošiamas reikalingos koncentracijos dezinfekcijos tirpalas, jei reikia, tirpalas aktyvinamas;

19.3. dezinfekuojamas prietaisas, daiktas merkiamas į tirpalą taip, kad oras pasišalintų iš ertmių, kanalų. Prietaisų ertmių, kanalų drėkinimui, užpildymui tirpalu naudojamas irigacijos prietaisas;

19.4. dezinfekuojami prietaisai, daiktai nustatytam poveikio laikui paliekami uždengtame sandariu dangčiu inde su tirpalu;

19.5. dezinfekuoti prietaisai, daiktai iki perkėlimo į skalavimo talpą paliekami inde džiūti;

19.6. dezinfekuoti prietaisai, daiktai skalaujami geriamo vandens standarto reikalavimus atitinkančiu vandeniu, jei reikia, distiliuotu, ir (arba) steriliu vandeniu;

19.7. išplauti prietaisai, daiktai džiovinami švariu, sugeriančiu skysčiu, be plaušų audiniu arba karšto oro džiovinamais arba džiovinimo spintoje;

19.8. dezinfekcijos tirpalų ir vandens indai plaunami, džiovinami ir dezinfekuojami arba sterilizuojami.

20. Medicinos prietaisų cheminė dezinfekcija:

20.1. iki dezinfekcijos valomi vandeniniu valikliu tirpalu arba valikliu, kurio sudėtyje yra medžiagų organiniams teršalams (kraujui ir kt.), neorganinėms druskoms šalinti. Geriausiai tinka valiklis, kurio sudėtyje yra enzymų (fermentų). Būtina įsitikinti ar valiklis suderinamas su cheminės dezinfekcijos medžiaga, preparatu, kuris bus naudojami dezinfekcijai;

20.2. valomi rankomis arba ultragarsiniame valytuve ir/arba plovimo dezinfekcijos automatu. Valymo dezinfekcijos įrenginius naudoti pagal gamintojų rekomendacijas;

20.3. B (pavojingi) kategorijos medicinos prietaisai (skrandžio – žarnyno endoskopai, trachėjos vamzdeliai, anestezijos ir kvėpavimo sistemos įranga ir kt.), kurių negalima sterilizuoti, turi būti dezinfekuojami aukšto lygio cheminės dezinfekcijos medžiagomis, preparatais;

20.4. panaudoti endoskopai po procedūros, tuoj pat valomi su endoskopo gamintojo rekomenduojamu valikliu, kurio sudėtyje yra enzymų (fermentų) ar kitu valikliu;

20.5. išvalytų endoskopų cheminei dezinfekcijai naudojamos aukšto lygio cheminės dezinfekcijos medžiagos, preparatai (glutaraldehydas, ortoftalaldehidas, vandenilio peroksidas, peroksiacto rūgštis ir kt.);

20.6. kriochirurginiai, rektaliniai, vaginaliniai zondai sonografiniam skenavimui dezinfekuojami aukšto lygio dezinfekcijos medžiagomis, preparatais;

20.7. C (nepavojingi) kategorijos medicinos prietaisai, pvz., kraujo spaudimo matavimo, stetoskopas, dializės aparato paviršius ir kiti, valomi ir dezinfekuojami žemo arba vidutinio lygio cheminės dezinfekcijos medžiagomis, preparatais.

21. Patalpų ir aplinkos daiktų paviršių cheminė dezinfekcija:

21.1. aplinkos daiktų paviršiai, kurie atliekant procedūras, gali būti teršiami krauju ir žmogaus kūno skysčiais ir (ar) dažnai liečiami rankomis ar pirštinėmis bei paviršiai, kuriuos sunku valyti, pvz., kompiuterio klaviatūrą, lempų jungiklius, kad nevalyti ir nedezinfekuoti po kiekvienos procedūros, galima dengti vienkartiniais neperšlampančio popieriaus, aliuminio folijos, plastiko ar kitais apdangalais. Panaudoti apdangalai keičiami po kiekvieno paciento, arba, kai yra vizualiai užteršti arba sugadinti. Po procedūros jie nuimami su pirštinėmis, nusimovus pirštines, plaunamos rankos ir vėl paviršiai iki procedūros uždengiami. Paviršiai dezinfekuojami darbo dienos pabaigoje;

21.2. patalpų kategorijos pagal infekcijos riziką ir rekomendacijos kada tik valyti arba dezinfekuoti pateiktos šių rekomendacijų 3 priede;

21.3. nuolatinė patalpų, aplinkos daiktų paviršių dezinfekcija atliekama šluostymo, plovimo būdais. Nerekomenduojama nuolatinę pacientų slaugymo zonų (patalpų, aplinkos daiktų) paviršių dezinfekciją atlikti dezinfekcijos medžiagų, preparatų tirpalų aerozolių (rūkų) purškimo būdu;

21.4. nuolatinėi naujagimio lopšio/vežimėlio, inkubatoriaus, jame esant naujagimiui, dezinfekcijai nenaudojami fenoliai. Juos galima naudoti, išrašius naujagimį, lopšio/vežimėlio, inkubatoriaus galutinei dezinfekcijai. Dezinfekuotas naujagimio lopšys/vežimėlis, inkubatorius plaunamas vandeniu, džiovinamas ir vėl naudojamas;

21.5. alkoholiai nenaudojami didelių plotų paviršių dezinfekcijai. Jais galima dezinfekuoti (šluostyti) daugiadozių medikamentų (vakcinų) talpų kamščius. Purškiamuosius pramoninės gamybos alkoholinius koncentratų pagal gamintojų rekomendacijas galima naudoti nedidelių plotų aplinkos paviršių, neužterštų krauju ir (arba) žmogaus kūno skysčiais, sekretais, ekskretais, greitai dezinfekcijai;

21.6. patalpų, aplinkos daiktų paviršių nuolatinė dezinfekcija atliekama įstaigoje nustatyta tvarka, pvz., vieną kartą per dieną, tris kartus savaitėje, ir tuoj pat – juos užteršus krauju ir (arba) žmogaus kūno skysčiais, sekretais, ekskretais. Dažnai liečiamus rankomis aplinkos paviršius (durų rankenas, lovų rėmus, turėklus, lempų jungiklius, sienas prie tualetų palatose, užuolaidų kraštus ir kt.), lyginant su mažai liečiamais paviršiais (palangės, grindys, lubos, sienos) valyti ir dezinfekuoti dažniau. Grindys, sienos, stalai reguliariai valomi įstaigoje nustatyta tvarka, o užteršti krauju ir (arba) žmogaus kūno skysčiais, sekretais, ekskretais – valomi ir dezinfekuojami tuoj pat;

21.7. kai abejojama dėl paviršių teršalų (kraujo, žmogaus kūno skysčiai, dulkių ir kitų) rūšies, dėl antimikrobiniams vaistams atsparių mikroorganizmų buvimo, tinkamiausias, kad būtų galima vienu metu valyti ir dezinfekuoti, yra valymo dezinfekavimo priemonės tirpalas.

22. Dezinfekcijos tirpalų, plaušinių šluotų (mopų), šluostų naudojimas:

22.1. valymo dezinfekavimo tirpalai ruošiami kasdien arba prieš kiekvieną valymo ir dezinfekcijos procedūrą ir pagal įstaigoje nustatytą tvarką keičiami šviežiais tirpalais;

22.2. palatų grindų valymo dezinfekavimo tirpalai pagal įstaigoje patvirtintą tvarką po 3 palatų dezinfekcijos ir ne vėliau kaip po 60 min. keičiami šviežiais tirpalais;

22.3. paviršių valymui ir dezinfekcijai (šluostymui) naudojami vienkartiniai arba daugkartiniai mopų (plaušinių šluotų) antgaliai (apmovai) arba audinio šluostai;

22.4. mopų (plaušinių šluotų) antgaliai (apmovai) keičiami dienos pabaigoje ir arba tuoj pat – po kraujo ir kitų žmogaus kūno skysčių valymo ir dezinfekcijos;

22.5. daugkartinį mopų (plaušinių šluotų) antgaliai (apmovai) arba audinio šluostai nukenksminami šiluminiu arba šiluminiu-cheminiu būdu (skalbiant) ir džiovinami karščiu.

23. Paviršių, ant kurių išsipylė ar išsitaškė kraujas, žmogaus kūno skysčiai, sekretai, ekskretai (toliau – skysčiai), valymas ir dezinfekcija:

23.1. darbuotojas, tvarkantis išsipylusius, išsitaškusius skysčius, užsimauna pirštines ir, jei tvarkant skysčius galimi infekuoti aerozoliai, užsideda kitas asmenines apsaugines priemones (vienkartinę plastikinę prijuostę, veido ir akių apsaugos priemones);

23.2. tinkamiausias būdas yra valyti ir po to dezinfekuoti, nes dideliems skysčių kiekiams dezinfekuoti, jų nenuvalius, reikia naudoti koncentruotus tirpalus. Be to, gali nepasisiekti sunaikinti kraujuje, kūno skysčiuose esančius virusus, nes dauguma dezinfekcijos medžiagų, preparatų skirti nuvalytų, pašalinus organinius teršalus, paviršių dezinfekcijai;

23.3. dezinfekcijai tinka chloro preparatai (natrio hipochlorito tirpalas, natrio izocianūrato granulės ir tirpalai) arba kiti vidutinio lygio cheminės dezinfekcijos preparatai, skirti ant paviršių išsipylusių ar išsitaškusius skysčių dezinfekcijai. Jie naudojami pagal gamintojo rekomendacijas;

23.4. skysčių valymo ir dezinfekcijos procedūrų tvarka (eiga) nustatoma pagal įvykio vietą ir skysčių kiekius ant paviršių. Maži (iki 10 ml) išsipylusių ar išsitaškusius skysčių kiekiai valomi ir po to dezinfekuojami. Didesni skysčių kiekiai (daugiau 10 ml) dezinfekuojami ir po to valomi;

23.5. jei tvarkant išsiliejusius, išsipylusius skysčius, galimas rankų sužeidimas, pvz., įsidūrimas aštriais daiktais, rekomenduojama atlikti pirminę dezinfekciją, valyti, pakartotinai dezinfekuoti. Pirminei dezinfekcijai arba dezinfekcijai iki valymo naudojami didesnės koncentracijos, pvz., 10000 ppm (1 proc.) aktyviojo chloro tirpalas arba granulės. Dezinfekcijai po valymo arba pakartotinai dezinfekcijai pakanka 1000 ppm (0,1 proc.) aktyviojo chloro tirpalo;

23.6. pacientų slaugymo zonose maži (iki 10 ml) išsipylusių ar išsitaškusius skysčių kiekiai šalinami, naudojant vienkartinės absorbuojančias servetėles, po to paviršiai valomi valiklio tirpalu ir dezinfekuojami. Neporingų, užterštų mažų (iki 10 ml) skysčio kiekiu, nuvalytų paviršių,

dezinfekcijai pakanka 500-1000 ppm (0,05-0,1 proc.) aktyviojo chloro koncentracijos medžiagos, preparato tirpalo;

23.7. klinikinės diagnostikos ir mokslinių tyrimų laboratorijose, kur yra didesnė rizika perduoti infekciją su dideliais kraujo ir žmogaus kūno skysčių kiekiais, kuriuose yra didelis mikrobu skaičius, įprastinė dezinfekcija su vidutinio lygio dezinfekcijos preparatais, gali būti nepakankamai efektyvi. Todėl laboratorijose taikomi šie cheminės dezinfekcijos būdai ir priemonės:

23.7.1. paviršius su išsipyusiais ar išsitaškusiais krauju ir (arba) žmogaus kūno skysčiais per uždėtą vienkartinę absorbuojančios medžiagos servetėlę drėkinamas (užpilamas) pvz., 1 proc. (10000 ppm) aktyviojo chloro dezinfekcijos tirpalu arba absorbuojančiomis granulėmis. Paviršius, pašalinus teršalus, valomas su vienkartinę popierine ar audinio servetėle;

23.7.2. paviršius su išsipyusiais ar išsitaškusiais krauju ir (arba) žmogaus kūno skysčiais, kai galimas rankų sužeidimas, pvz., sudužus stiklo indui su krauju ir (arba) žmogaus kūno skysčiais, užpilamas 1 proc. (10000 ppm) absorbuojančiomis aktyviojo chloro granulėmis arba tirpalu, po to, susėmus teršalus, šluostomas vienkartinę popierine ar audinio servetėle, sudrėkinta tos pačios koncentracijos dezinfekcijos tirpalu, paliekamas išdžiūti ir valomas vandeniu;

23.8. panaudotos vienkartinės servetėlės, pirštines, prijuostės sudedamos į infekuotų atliekų rinkimo talpas (maišus) ir plaunamos rankos.

24. Darbuotojų, atliekančių cheminę dezinfekciją, sveikatos sauga:

24.1. kai kurios cheminių dezinfekcijos medžiagų, preparatų žalingos darbuotojams ir aplinkai savybės pateiktos šių rekomendacijų 2 priede;

24.2. darbuotojų, gaminančių cheminius dezinfekcijos tirpalus ir atliekančių dezinfekciją, asmeninės apsauginės priemonės, cheminės dezinfekcijos medžiagų, preparatų koncentratų, tirpalų saugojimo sąlygos, stabilumas, cheminių medžiagų, preparatų atliekų šalinimas ir kita informacija turi būti pateikiama pagal 2001 m. gruodžio 29 d. Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. 687 „Dėl saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 26-946) reikalavimus;

24.3. darbo vietoje turi būti cheminės medžiagos neutralizatorius, pirmos pagalbos rinkinys ir vanduo akims plauti, jei išsitaškytų dezinfekcijos tirpalas;

24.4. pagrindinės sveikatos saugos priemonės, dirbant su aukšto lygio cheminės dezinfekcijos medžiagomis, preparatais (pvz., aldehydais):

24.4.1. vengti sąlyčio su glutaraldehidu, nes gali sukelti odos, gleivinių, kvėpavimo takų sudirginimo požymius;

24.4.2. glutaraldehido koncentracija darbo vietoje turi būti kontroliuojama. Darbo vietoje turi būti kanalinė traukos spinta arba oro tiekimo sistema, užtikrinanti 7-15 oro pasikeitimų per 1 val.;

24.4.3. endoskopų apdorojimo įrangos arba rankinio mirkymo vonelės turi būti su sandariais dangčiais;

24.4.4. būtinos asmeninės apsauginės priemonės (pirštines, akiniai). Rekomenduojama naudoti pusės veido kaukę su organinių medžiagų garų filtru arba respiratorių su oro padavimo sistema (teigiamu oro slėgiu);

24.4.5. rekomenduojama apriboti darbuotojo profesinę ekspoziciją glutaraldehido garais, nes 0.05 ppm koncentracija darbo zonos ore dirgina akis, gerklę, nosį;

24.4.6. jei draudžiamas glutaraldehido išpylimas į nuotekas, jo neutralizacijai naudojamas natrio bisulfatas ir tik po to šalinama;

24.4.7. dirbant su orto-ftalaldehidu (OPA) rekomenduojama dėvėti neperšlampančius darbo drabužius, akių ir burnos apsaugines priemones, pirštines, nes preparatas, patekęs ant neapsauginių priemonių dirbančiojo odos, palieka baltymines dėmes.

Metodinės rekomendacijos parengtos vadovaujantis šių dokumentų nuostatomis:

1. CDC. Draft Guideline for disinfection and sterilization in healthcare facilities, 2002. Rutala WA, Weber DJ, Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC).
 2. Guidelines for environmental infection control in health-care facilities. Recommendations of CDC and Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC). MMWR; 2003; 52 (No. RR-10).
 3. Sterilization, disinfection and cleaning of medical equipment. Guidance on decontamination from the Microbiology Advisory Committee to Department of Health. June 2006. Medicines and healthcare products Regulatory Agency (MHRA). MAC manual Part 1. Principles; Part 2. Protocols; Part 3. Procedures.
 4. APIC guideline for selection and use of disinfectants, 1996, Association for Professionals in Infection Control and Epidemiology (APIC).
 5. Favero, MS, Bond WW. Chemical disinfection of medical and surgical materials. In: Block SS, ed. Disinfection, sterilization and preservation. 4th ed. Philadelphia: Lea & Febiger 1991:621.
 6. Spaulding, EH. Chemical disinfection and antisepsis in the hospital. J. Hosp Research 9.5-31 1972.
 7. Hygiene requirement for house cleaning and surface disinfection. Recommendations Nr. 029/036 – Hygiene in hospital and practice. Working group „Hygiene in hospital and practice“ of AWMF.
 7. Teisės aktų, pateiktų metodinėse rekomendacijose.
-